

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ РИНКОВИХ ВІДНОСИН»
Kyiv University of Market Relations**

ЗБІРНИК ТЕЗ

міжнародної науково-практичної конференції

THESIS

of International Scientific and Practical Conference

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ

28 жовтня 2025

October, 28, 2025

**MODERNIZATION OF UKRAINIAN LEGISLATION DURING THE
PERIOD OF MILITARY CHALLENGES: PROBLEMS AND PROSPECTS**

**Київ 2025
Kyiv 2025**

міжнародна науково-практична конференція
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ:
ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

УДК 34
Т68

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ВНЗ «Київський університет ринкових відносин»,
(протокол № 2 від 30.10.2025)*

Рецензент:

Надія Армаш, доктор юридичних наук, доцент, заступник директора ДП «Центр судової експертизи та експертних досліджень» Державної судової адміністрації України

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ: збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 28 жовтня 2025) / за заг. ред. к.ю.н., доцента, завідувача кафедри права Загрішевої Н.В. – Київ: ВНЗ «Київський університет ринкових відносин», – Київ, 2025.– 280 с.

Збірник наукових праць присвячений питанням модернізації законодавства України в період воєнних викликів. Він дає можливість отримати чітке уявлення про теоретико-правові та методологічні проблеми правотворення, проблеми правотворення в окремих сферах адміністративного, господарського, цивільного, кримінального, екологічного та інших галузей права, проблеми реалізації норм міжнародного права в національному законодавстві України.

Збірник розрахований на науковців, викладачів, аспірантів, студентів і фахівців у сфері права, державного управління тощо.

Збірник друкується в авторській редакції. Відповідальність за достовірність і точність інформації, наданої в рукописах, несуть автори.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Надія ЗАГРІШЕВА, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права Вищого навчального закладу «Київський університет ринкових відносин» (Київ, Україна).

Юлія ВОЛКОВА, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри права Вищого навчального закладу «Київський університет ринкових відносин» (Київ, Україна)

Ігор СЕРГЕСЬВ, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права Вищого навчального закладу «Київський університет ринкових відносин» (Київ, Україна)

Олег ГАЙДУЧОК, викладач кафедри права Вищого навчального закладу «Київський університет ринкових відносин» (Київ, Україна).

УДК 34

Вищий навчальний заклад
«Київський університет ринкових відносин», 2025

UDC 34

T68m

*Recommended for Publication by the Decision of the Academic Council
Kyiv University of Market Relations
(Minutes of meeting No. 2 of 30.10.2025)*

Reviewer:

Nadiia Armash, Doctor of Legal Sciences, Deputy Director of the State Enterprise «Center for Ship Expertise and Expert Investigation» of the State Shipping Administration of Ukraine

MODERNIZATION OF UKRAINIAN LEGISLATION DURING THE PERIOD OF MILITARY CHALLENGES: PROBLEMS AND PROSPECTS: Proceedings of International Scientific and Practical Conference (Kyiv, October, 28, 2025) / by the General Editorship PhD of Law, Associate Professor, Head of Department of Law **Nadiia ZAHRI SHEVA**. – Kyiv University of Market Relations, 2025 – 280 p.

The collection of scientific works is devoted to the issues of modernization of Ukrainian legislation during the period of military challenges. It provides an opportunity to get a clear idea of the theoretical-legal and methodological problems of law-making, the problems of law-making in certain spheres of administrative, economic, civil, criminal, environmental and other branches of law, problems of implementing the norms of international law in the national legislation of Ukraine.

The collection is intended for scientists, teachers, postgraduate students, students and specialists in the field of economics, management and law.

The collection is published in the author's edition. The authors are responsible for the reliability and accuracy of the information provided in the manuscripts.

EDITORIAL BOARD:

Nadiia ZAHRI SHEVA, PhD in Law, Associate Professor of Department, Head of Department of Law, Kyiv University of Market Relations (Kyiv, Ukraine);

Yuliia VOLKOVA, Doctor in Law, professor, Professor of the Department of Law, Kyiv University of Market Relations (Kyiv, Ukraine);

Ihor SERGEEV, PhD in Law, Associate Professor of Department of Law, Kyiv University of Market Relations (Kyiv, Ukraine);

Oleh HAIDUCHOK, teacher of Department of Law Kyiv University of Market Relations (Kyiv, Ukraine).

UDC 34

Kyiv University of Market Relations, 2025

Анастасія МАЗУРОВА ВЗАЄМНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА ДЕРЖАВИ	82
Станіслав МАЛЯР ЗАСАДИ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ	85
Сергій МИРОСЛАВСЬКИЙ ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	89
Лариса НЕСКОРОДЖЕНА НАСЛІДКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ НА ПРИКЛАДІ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМ	92
Ірина ОРЛОВА ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЛОКАЦІЇ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	95
Марія ПОНОМАРЕНКО АДАПТАЦІЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ	99
Денис СВІТЛИЧНИЙ ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІН ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СТРАХУВАННЯ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ВІЙНИ	103
Олег СВІТЛИЧНИЙ ОКРЕМІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЛІЦЕНЗУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ	107
Артем СОЛОГУБ ПРАВОВА ПІДТРИМКА ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ДОСВІД ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ЄС	111
Дмитрій ТЕЛЕЛЕКОВ СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЗАКУПІВЕЛЬ МЕДИЧНИХ ТОВАРІВ	114
Євгенія ТИМОШЕНКО ВПЛИВ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК	117

УДК 368.032:368.212

Денис Сергійович СВІТЛИЧНИЙ,

аспірант

Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень ім.

В.К. Мамутова НАН України»

Київ, Україна

ORCID: 0009-0001-5547-1294

ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІН ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СТРАХУВАННЯ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ВІЙНИ

В Україні діє розвинене і розгалужене законодавство про страхування і про діяльність у сфері транспорту. Відносини із страхування часто поєднуються із відносинами у сфері транспорту. Більше того, часто суб'єкти діяльності у сфері транспорту повинні страхувати свою діяльність, відносини, відповідальність тощо. Чинне визначення поняття «страхування» є достатньо широким. Воно включає усі можливі види страхування. Легальне (законодавче) визначення поняття страхування наведено у пункті 69 статті 1 Закону України «Про страхування» як правовідносин щодо захисту страхових інтересів фізичних та юридичних осіб (страховий захист) при страхуванні ризиків, пов'язаних з життям, здоров'ям, працездатністю та пенсійним забезпеченням, з володінням, користуванням і розпорядженням майном, з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди особі або її майну, а також шкоди, заподіяної юридичній особі, у разі настання страхових випадків, визначених договором страхування, за рахунок коштів фондів, що формуються шляхом сплати страхувальниками страхових премій (платежів, внесків), доходів від розміщення коштів таких фондів та інших доходів страховика, отриманих згідно із законодавством [1].

Вважаємо, що наявність у законодавстві зобов'язання транспортних організацій та приватних осіб укласти договір страхування відповідальності, страхування життя і здоров'я пасажирів, відповідальності перевізника небезпечних вантажів виглядає цілком виправданою. Такі зобов'язання містяться у спеціальному транспортному законодавстві. Часто укладення договору обов'язкового страхування здійснюється автоматично без бажання страхувальника. Під час купівлі квитка до його вартості уже вноситься сума страхової премії страховику. Власник вантажу сам може бути зацікавлений у страхуванні його вартості.

Страховик, що буде здійснювати страхування життя і здоров'я пасажирів міського транспорту, повинен мати свої представництва у більшості міст, в яких здійснює такий вид господарської діяльності. Або у кожному місті повинна бути своя державна, муніципальна або приватна

страхова компанія, яка надаватиме послуги пасажиром міського електричного та автомобільного транспорту [2, с. 620-621].

Під час війни протягом 2023-2025 років відбулося кілька обстрілів різноманітною потужною артилерійською чи ракетною зброєю складів відомого недержавного і державного перевізників пошти, а також автомобілів, які поштові вантажі перевозили. Вартість майна відправників, яке згоріло під час пожежі, склала кілька мільйонів гривень. Зрозуміло, що усі відправники отримали якесь відшкодування. Та ті відправники, які реально оцінили вартість своїх посилок і застрахували свій вантаж, сплативши страховику через касу перевізника страхову премію, отримали повне відшкодування вартості свого відправлення. Більше того, якщо б хтось із відправників оцінив свій вантаж у рази дорожче за ринкову вартість і сплатив під час відправлення або зобов'язався її сплатити разом із вартістю перевезення під час отримання вантажу грошову премію страховику, то ще й отримав би зиск за рахунок страховика, з яким співпрацює державна або недержавна компанія - перевізник пошти. Загалом у випадках укладання договорів перевезення та страхування у добровільному порядку власник вантажу має самотужки зважувати свої ризики і наполягати на включенні певних істотних умов договору. Якісно прописані умови договору захистять інтереси усіх його учасників. Тут на перше місце повинна виходити правова робота на підприємстві, спрямована на ретельне та якісне закріплення у господарському договорі усіх його істотних умов. Ефективна правова робота має виконуватися й у випадку укладення договору на перевезення пасажирів або вантажів авіаційним транспортом через заурегульованість таких відносин великою кількістю міжнародних конвенцій, які породжують спірні питання під час врегулювання страхових виплат через те, що терміни і поняття конвенцій перекладаються по-різному [3, с. 13].

Обов'язковість укладення договору страхування із власниками транспортних засобів, а також із транспортною компанією - професійним учасником ринку перевезень людей і вантажів є гарантією захисту інтересів клієнтів та контрагентів транспортних організацій. В силу обов'язковості страхування життя і здоров'я пасажирів, відповідальності перевізника, укладається велика кількість договорів між страховиками та перевізниками. Більшість страховиків є резидентами України (хоча окремі види страхування дозволено здійснювати й іноземним страховикам). Тому зростання ділової активності серед страховиків є позитивом, зокрема і для держави, на користь якої страховики сплачують податки. Слід вказати на те, що у попередніх редакціях Закону України «Про страхування» види обов'язкового та добровільного страхування вказувалися у тексті самого Закону. У чинній редакції Закону такі переліки не наводяться, а в деяких місцях наводяться бланкетні норми, які вказують, що є випадки укладення договорів страхування, обов'язковість яких визначена законом [1]. У цьому випадку

слід підтримати законотворця, оскільки саме спеціальне законодавство про різні види господарської діяльності повинно визначати вимоги до легітимації цих видів діяльності, зокрема такі, як отримання ліцензії, визначеність організаційно-правової форми, наявність певного майна чи мінімального розміру капіталу, укладення договору страхування та ін. Натомість страховик не обмежений у праві на укладення договору страхування будь-яких матеріальних чи нематеріальних цінностей за домовленістю із страхувальником, якщо це не заборонено законом.

Також нещодавно, під час війни, був прийнятий та набрав чинності Закон України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб» [4]. Крім скасування ним з незрозумілих причин Господарського кодексу України, він вимагає за достатньо швидкий час (шість місяців) розпочати процедуру ліквідації усіх підприємств, і в першу чергу – підприємств державної і комунальної (майна територіальної громади) форм власності.

Сьогодні на страховому ринку України (і в значній мірі на страховому ринку у сфері транспорту) крім приватних працює Національна акціонерна страхова компанія «Оранта», яка є правонаступницею «Укрдержстраху» і яка входить до переліку 10 найкращих страхових компаній України [5]. Позитивом державної форми власності страховика може бути його додаткова періодична капіталізація за рахунок державних коштів, зокрема через додаткову емісію акцій, а також надання державної підтримки у межах і за правилами, визначеними законом. Загалом енциклопедичне визначення поняття державного АТ є наступним: «АТ, єдиним акціонером якого є держава, унаслідок чого вона має право встановлювати особливий порядок управління діяльністю такого АТ, особливий правовий режим його майна та наділяти це товариство спеціальними правами та обов'язками з метою задоволення державних і суспільних потреб» [5, с. 164]. Вважаємо значним плюсом утворення цієї компанії у формі АТ, що не вимагає здійснення її реорганізації. А загалом позитивним є доктринальне поняття страхової діяльності: «збірне поняття, яке містить окремі напрями господарської діяльності (підприємницька – некомерційна), які поділяються на дві форми (добровільна – обов'язкова), що, у свою чергу розгалужені на окремі види» [7, с. 62-63]. Загалом в умовах війни і після її завершення було б доцільним повернути нормативний поділ страхування на добровільне і обов'язкове, а також розширити перелік другого.

Список використаних джерел:

1. Про страхування: Закон України від 18 листопада 2021 року № 1909-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 12-13. Ст. 28.

2. Дерев'янко Б.В., Родіна В.В. До механізму страхування життя і здоров'я пасажирів при перевезеннях міським електричним транспортом. *Вісник Донецького національного університету, Сер. В: Економіка і право*. 2010. Вип. 2, Т. 2. С. 615–621.
3. Шапенко Л.О. Правове регулювання страхових ризиків в цивільній авіації. *Наука і молодь: зб. наук. праць: електронне наукове видання*. К.: НАУ, 2013. С. 11–14.
4. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб: Закон України від 9 січня 2025 року № 4196-IX. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text>
5. Національна акціонерна страхова компанія «Оранта»: *Офіційний сайт*. URL: <https://oranta.ua/about/mission/>
6. Велика українська юридична енциклопедія. У 20-ти томах. Т. 15: Господарське право / редкол.: В.А. Устименко (голова) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2019. 784 с.
7. Пацурія Н.Б. Правове регулювання діяльності у сфері страхування та перестрахування: проблеми теорії та практики: монографія / Н.Б. Пацурія, І.М. Войцеховська, А.С. Головачова. К.: Видавництво Ліра-К, 2017. 256 с.

міжнародна науково-практична конференція
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ:
ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
міжнародної науково-практичної конференції

Київ, 28 жовтня 2025

Українською та англійською мовами

Видається в авторській редакції

**Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів. За точність викладеного матеріалу
відповідальність покладається на авторів**

Наша адреса:
вул. Березняківська, 26-Б, м. Київ, Україна, 02152

Приймальня ректора: (044)295-66-04
Приймальна комісія: (050)383-01-08 Viber, Telegram
vstup.kumr@gmail.com